

Tehetség és cél

14-én, délelőtt 10 órai kezdettel az Auditorium Maximumban került sor a folklór kategória bemutatójára, melyen néptánc együttesek, zenekarok és szolista-vettek részt. A Kertészeti Egyetem Kecskeméti Főiskola Karán kívül a JATE és a SZOTE néptánc csoportja indult. Közülük a SZOTE együttese végzett az első helyen, különösen a rábaközi táncok előadása révén teljesen megérdemelten. Kíváncsi felkészített, sajátos előadói stílussal rendelkező együttes benyomását keltették, táncuk magával ragadta a nagyszámú közönséget. Külön elismerés illetheti meg mindezekért Nagy Albertet, a csoport művészeti vezetőjét. A JATE-sok a megszokottnál halványabbak voltak, ez a Sárközi Karikázót előadó lányokra éppúgy áll, mint a nagy lehetőségeket magában rejtő Széki táncok bemutatóira, a fiúkra.

A zenekarok között szinte rivális nélkül lett az első a Sipo-együttes. Az általuk képviselt népzene nemcsak magas szinten, hanem érdekes, egyéni felfogásban is szólaltatott meg. Ebben a kategóriában a háromtagú zsűri (Miner Pál, a békéscsabai Ballasa-táncok vezetője, Felföldi László néptáncos, muzeológus és Zsoldos Iláikó szakfelügyelő) a második helyet a zenekarok versenyében a JATE citerazenekarnak ítélte.

A szolista versenyek külön színfoltot jelentett ezen a délelőttön. Erre az egyik legfőbb biztosítékot Torma László (JATE) produkciója jelentette, aki teljesen méltónak bizonyult az első helyre. Néhány száma — például a bolgár Jána-ballada vagy az ütőhangszer-kísérettel előadott moldvai népdal — lenyűgöző hatást keltettek, s felsőbb fórumon is megállnák a helyüket. Csak időzölni lehet Torma műsor-összeállításának koncepcióját is. A bolgár, macedon, görög, magyar népdalok néha kifejezetten „pro-

fi” szintű interpretálása igazi európai szellemet sugallt. A középkelet-európai népek dalai — nyugodtan állíthatjuk — kitűntek a műsor egészéből, külön világot alkottak s a nemzetköziség minden nehézségen átsegítő eszméit hordozták magukban, amik ezeket a sokat szenvedett népeket még közelebb vihetik egymáshoz. Egyetlen kifogásunk lehet csak az előadó ellen, de ez sem zenei teljesítményével van összefüggésben. Úgy gondoljuk, aki ilyen magas szinten, ilyen kitűnő összeállítás előadására képes, annak éppúgy nincs szüksége egy rosszul értelmezett „botránkozásra meg a kispolgárt” — nézet szellemében való nyilvános zok-nihúzogatásokra és nadrágzsombokra, mint a közönségnek háttérfordító konferanszra, és a túl eredetiszedő jöpfungokadásra. Torma László — véleményünk szerint — szinte máris művész. Reméljük, még tovább fejlődik, még többre lesz képes negatív művész-allúrók nélkül.

A második helyezést Horváth Erzsébet (JGYTF) méltó riválisa

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskola énekkara.

volt Torma Lászlónak. Moldvai népdalainak hallgatása közben lehetetlen volt nem érezni, mennyire az ő szívéből is fakadtak a dalok, mennyire a sajátjának is érzi a csángók csodálatos dallamvilágát. Ez előadásmódjában, tisztá, szép hangjában, tökéletes átélésében egyaránt megmutatkozott.

A harmadik helyezést elért Pál Gabriella (JATE) jóllehet teljesítményében elmaradt az előzőektől, szintén igen jó benyomást keltett, produkciója felkészültségről, tehetségről árulkodott.

Általában a folklór kategóriáról elmondhatjuk, hogy kellőképpen szolgált a Kulturális Napok szellemét és célkitűzéseit. A táncegyüttesek, a zenekarok és a szolista számaiban egyaránt észrevehetjük az igényesség, a lelkes, odaadó munka és legfőképpen a tehetség féltreismerhetetlen jegyeit. Méltán aratott nagy sikert az egész műsor — maradandó élményben volt részünk ezen a vasárnap délelőttön.

— domonkos —

Egy bemutató kapcsán

Új darabbal régen jelentkezett a Szegedi Egyetemi Színpad. Soltész Tibort, a művészeti vezetőt arról kérdeztem, mi volt az oka az 1974. november 6-ára tartó hallgatásnak.

— Ez jórészt azzal függ össze, hogy rendezőnknek Paál Istvánnak meg kellett válnia az együtttestől. A másik ok: célunk az, hogy minden bemutató valami újat hozzon, és a közönség számára többet jelentsen az előzőeknél. Vártunk az alkalomra, hogy olyan darabbal lépünk a közönség elé, amely megfelel ezeknek a feltételeknek, és azt is bizonyítani akartuk, hogy mi magunk is követjük ezt a célt.

— Hogyan módosult az együttes koncepciója?

— Az elmúlt években különösen jelentős volt számunkra, hogy a rendező felfogása megegyezett a színészekével, természetesen a közös munka során alkalom nyílt vitákra, beszélgetésekre. Alapjában véve most is érvényesül az az elv, hogy politikai, „szegény” színházat akarunk teremteni, olyat, amely elsősorban felhívja a figyelmet a kor problémáira, érvényre juttatja a magyar hagyományokat és az európai avantgárd szellemét, valamint Sztravinszkij és Grotowsky felfogását. De a fejlődés alkalmazkodást követel. Ennyiben mindig

változnunk is kell, szükséges a megújulás.

— Mivel foglalkoztak az Egyetemi Színpad tagjai az elmúlt több mint egy évben?

— Paál István távozása után azt tartottuk legfontosabbnak, hogy megvalósítsuk színészpédagógiai elvét, amelynek lényege, hogy a színész munkájára épít, a rendező feladata pedig az, hogy a színészek játékát összhangba hozza. Ennek eszköze a vezérfonalként szolgáló forgatókönyv. Hasonló fontosságot tulajdonítottunk annak, hogy rendszeres edzéssel olyan fokra jussunk el, amikor már mozgást a magas szintű kifejezési eszközök közé számíthatjuk. Még volt egy nagy eredménye az utóbbi hónapoknak: már majdnem teljesen sikerült a közösség kialakítása. Erre jó alkalmat nyújtott a nyári hédervári és a februári pécsi „edzőtábor”, ahol a szüntelen együttlét hozzájárult egymás teljesebb megismeréséhez és saját magunk, egyéniségünk feltáráshoz is.

Vagyunk — bárki gondolhatna arra a cím hallatán, hogy így akarunk hírt adni együttesünkről, noha a cím csupán legújabb darabunk gondolati összességét, maga a darab bemutatója jelzi azt, hogy az Egyetemi Színpad — talán újrakezd.

BORONKAI ANDREA

A Vagyunk — mi vagyunk?

Sokan jöttek el március 6-án az Aud. Max-ba, hogy megnézzék az Egyetemi Színpad új műsorát. Vagyunk — hirdették a plakátok a műsor címét. A hosszú „távollét” és műhelymunka után ismét pódiumra lépett az együttes, hogy bemutassa a kísérletező periódus eredményeit. Rendkívül fegyelmezett, technikailag szinte tökéletes, jó elő-

lánc, felborul a szerkezet — a lazán odabiggyesztett részről nem tudni, miért pont ott van, ahol; és szükséges-e egyáltalán.

Az nem baj, ha hatnak rájuk a különböző áramlatok, irányzatok, de az már igen, ha — akár csak percekre is — ezek határozzák meg a játékot. Sajnos, voltak az előadásnak hosszú percek, amikor a virtuóz formal játék

Diákszínpadok?!

Az irodalmi színpadok keresik új kifejezési formájukat. A költemények, versösszeállítások sima, kóruszerű előadása ma már szűk formai lehetőség. Sematizálja, uniformizálja a különböző adottságú, izlésű, felkészültségű előadók más-más alkalmakra vagy állandó műsorokként összeállított programjait.

Az egyéni arculatra törekvési jelei azok a sajátos megoldások, amelyeket a kulturális napok e kategóriájában láthattunk. Például a fej- és kézmozdulatok önálló jelentéstartalmat, motivációt hordoznak (BTI); a színpadi mozgás, a kórustagok elhelyezkedésének variációi kiemelik a mondanivalót, érzékletesebbé teszik a verset (KFO); eljuttassák, színpadi prózává formálják az elbeszélő, verses mesét (SZÉF); olykor a bohózatot (SZOTE GYTK); máskor a pantomimmel (SZOTE AOK), vagy a politikai kabaréval (JATE) házasítják össze a hagyományos irodalmi színpad formáit.

Nem könnyű, ennyire eltérő jellegű produkciókat egymással hasonlítani, sorrendbe állítani. Mi lehet a mérce? Hogy melyik volt a leghatásosabb? Akkor feltétlenül a Vagyunk című előadás érdemli meg az elsőséget. Esetleg hogy melyik volt a legszébb? Ilyen szempontból a Juhász Ferenc oratórium vinné el a pálmát. Értékelhetők volna a legkorszerűbb témaválasztást. Ebben az esetben Matej Bor: Átkelt a vándor az atomkoron című művének feldolgozása lehetne a győztes. És sorolhatnánk tovább: mindegyik előadásnak volt valamilyen értéke. (Ha más nem, legalább annyi, hogy a diákok vállalták a nyilvános szereplést.)

De hiányosságok is akadtak mindnél. Menjünk sorba.

A Bajai Tanítóképző Intézet előadását egy-két szövegmondási hiba, meg a zene túljátszása zavarta. Kecskeméti Felsőfokú Óvónőképző produkciója kissé túl iskolásnak, didaktikusnak hatott; színészkedtek, szavaltak a lányok versemndás helyett. (És a megoldás sem volt eredeti.) A SZOTE GYTK irodalmi színpadának

műsora egy falusi táborútnél ülőket — talán jól elszórakoztathatott volna, de a JATE bölcsészkar legnagyobb előadótermébe nem illett. A József Attila Tudományegyetem színpadának programja — erről máshol külön szólnunk — politikailag kiérlelt. A SZÉF Csalóka Péter bemutatójának színvonala nemcsak a helyhez és az alkalomhoz, de a szerző Weöres Sándorhoz és a közönséghez is méltatlan — kidolgozatlan, atmoszférát nem teremtő. A Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskola előadásában az egyéni szereplők teljesítménye bírálható. Az Óceánban olykor sajnálhatóan vergődtek az Elemszeripari Főiskola színjátékai. Steinbeck Egerek és emberek című regényének választása nem eléggé indokolt, s az egyik szereplő az elején gyökeresen vétett, szöveghibát. A SZOTE AOK programjának legalább a címe találó (Ára 75 fillér), bár ez nem az értéket és színvonalat jelöli, csak a kereteket; a megvalósítás néha nehezen követhető és megmagyarázhatatlan marad.

Minden produkcióból hiányzott a diáklelet specifikuma: vagy nem éri el, vagy túlhaladja ezt a témaszínt. És sokszor hiányzott az előadásokból az optimista végkicsengés is. Helyezettek és továbbjutók: I. JATE Vagyunk; II. Juhász Gyula Tanárképző Főiskola Egeriek és emberek; III. Bajai Tanárképző Intézet Az éjszaka képei.

Nyílt (?) levél

Tisztelt Kultúrbirozság!
Hivatkozással fent nevezett Testület írásbeli közlésére, kérem, szíveskedjenek férőhelyet biztosítani számunkra, tekintettel aulirottként fennálló helyzetünkre, mely minőségünkben szeretnénk módot találni a jelzett eseményeken való részvételünk szempontjából adódó információink propagálása céljára alkalmasint. Különös figyelemmel a „vizuális kategória” és a „tájékoztató helyszínek” címszavak alatt jelzett programok tekintet-

FINÁLÉ

A Kulturális Napok rendezvényeinek záróakordja a március 15-én, délután az Auditorium Maximumban megtartott ünnepi műsor volt, amely a helyezést elért okleveleink átadásával végződött. A legjobb előadók, zenekarok, együttesek búcsúztak itt el egymástól és a közönségtől.

Először a Bajai Tanítóképző Intézet első helyezést elért, négytagú folk-beat együttese lépett színre. Érdekes, színvonalas összeállításukban a többi között spanyol és olasz dalok is szerepeltek. Ezt követően Zajek Éva, a Szegedi Elemszeripari Főiskola hallgatója nagyszerűen adta elő Karinthy Frigyes: Tanítom a kisfiamat című írását, majd Torma László magávalragadó, színes műsora következett. A kecskeméti Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskola kamarazenekara nagy sikerrel adta elő Corelli C-dúr szonátáját és Vivaldi A-moll hegedűversenyének első tételét. A műsor első részét a Kertészeti Egyetem Kecskeméti Főiskola Karának néptánc-csoportja zárta, melynek lányai Leánykarikázót jártak igen hangulatosan.

A második részt Maróti János kiemelkedő szintű versemndása nyitotta meg, aki Juhász Ferenc: Babonák napja, esütörtök; amikor a legnehezebb című versét szavaltta el. Bacsa Ferenc (GAMF) pol-beat gitáros-énekes lépett fel ezután, majd a KKE néptánc-csoportjának Nagykovácsy verbunkja és Széki táncal következtek. A programot Kraje Vilmosné főiskolai adjunktus vezényletével a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola kamarakórusa zárta.

tében, melyek elsősorban számba jöhetnek. Kérjük továbbá, hogy a következő alkalommal a Kulturális Napok ürügyén felsorolt programok nomenklatúráját pozitív grammatikai és stiláris integrálással, differenciálással szíveskedjenek a magyar nyelv értelmező szótárának igénybevételével nélkül is olvashatóvá és érthetővé formálni.

Maradunk további tisztelettel:
Redactio Universitatis Szegediensis

„Munkában” a zsűri az aud. max.-ban. (Fotó: Ruzska)

adást láttunk. Az Egyetemi Színpad most is a tőle már megszokott ragyogó csapatmunkát, magas színvonalat „hozta”.

Mégis hiányérzetet hagyott bennem az előadás. Nem tudom maradéktalanul fogadni.

Az elmúlt hetekben, hónapokban a kemény felkészülés kétségtelenül eredményes volt. A különböző irányzatokon (szegény színház, kegyetlen színház stb.) pallérozott, igen magas technikai szinten játszó együttes stílus megérdemli az elismerést. Ez azonban nem minden. A forma, a játékstílus csakis a tartalmat szolgálhatja — nem válhat öncélivá.

Az együttes fontos dolgokért harcol. A groteszk eszközeivel emel szót káros jelenségek ellen. Meghökken, neveltségessé tesz, el akar gondolkoztatni. Anyagiasság, gerinctelenség, önzés, harácsolás, uniformizálás és még sok más, valóban bántó, meghökkenítő, cselekvésre-változtatásra ingerlő dolog áll figyelmük középpontjában. Eszközeik jók is, alkalmasak is lennének, lehetnének erre a célra, ha jól használnák azokat. De: nem mindenhol és mindig következtetéseket. Néha egy-egy „jópofa” bemozdás kedvéért feláldozzák a lényegét. Olykor némely részletekben nem vizsgál végig a gondolatot. Rendhagyó szimbólumok egész garmadája mellett bántó egy-egy félrecsúszott, üres, semmitmondó jelenet. Néhol megbomlik a gondolatok egymásból következő

mögött sehogy sem sikerült rábukkannom a mondanóra.

Természetes és hasznos, ha egy fiatal közösség politikailag akar, közelelti indulatoktól fűtve játszik színházat. De nem használ az ügynek, ha felszínes, zavaros indulatoskodást találnak ezen a címen. Tértől és időtől függetlenül, a valóságból kiszakadva nem lehet politikálni. A csüggedt pesszimizmus, a mindent leszólás, a cinizmus alapállásából nem lehet változtatni, hegyeket mozgatni!

A felsoroltak korántsem jellemzik ilyen élesen az Egyetemi Színpad legutóbbi bemutatóját. De megvan annak a veszélye, hogy üres jöpfungkodásba, virtuóz semmitmondásba, alaptalan kritizálásba sodródnak egyes részletek — lerontva ezzel az egész hitelét. Hogy ezt elkerüljék, nem ártana (még egyszer) végiggondolni, pontosan mit is akarnak mondani, hogyan és kinek, milyen céllal — és vajon csakugyan azt és úgy mondják-e a darabban. Jó lenne a kritikus pontokat megvizsgálva tisztábbá, egyértelműbbé tenni az egész előadást! A premier után is van erre mód még bőven. Azért szükséges, hogy ne csak ott, egy órára érezzük jól magunkat, hanem tovább gondolásra, vitára ingerlő, komoly szellemi élményt is kapjunk a Vagyunktól. Segítséget ahhoz — milyenek vagyunk...

TÓTH VALÉRIA